

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060405

PROTOKOLL
2023-05-09
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 13
Mål nr P 15396-22

RÄTTEN

Hovrättsråden Lars Borg och Petra Bergman (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd), tekniska rådet Inger Holmqvist och hovrättsrådet Åsa Hanna, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Elin Haubitz Man

PARTER

Klagande

Tyresö kommun

Ombud: Advokat C.A.

Motpart

1. E.A.
2. M.A.
3. J.C.
4. M.C.
5. L-G.E.
6. M.E.

Dok.Id 1940848

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

7. L.E.

8. E.F.

9. L.F.

10. B.H.

11. P.H.

12. A.I.

13. N.J.

14. M.J.

15. J.K.

16. T.L.

17. M.L.

18. V.L.

19. F.N.

20. M.P.

21. R.S.

22. Sveafastigheter Bostad Bollmoravägen AB

23. M.T.L.

24. Tyresö Naturskyddsförening,

25. M.W.

26. P.W.

SAKEN

Detaljplan för bostäder vid Amaryllis, del av A m.fl. inom Tyresö kommun; nu fråga om återförvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-12-06 i mål nr P 6148-22

Målet föredras och följande antecknas.

Tyresö kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning, och i andra hand fastställa kommunens beslut att anta detaljplan för bostäder vid Amaryllis i Tyresö kommun. Kommunen har bland annat anfört följande. Mark- och miljödomstolen har inte kommunicerat överklagandena med kommunen. Det framgår av den kopia av e-postkorrespondens mellan kommunen och mark- och miljödomstolen som kommunen gett in till Mark- och miljööverdomstolen. Av korrespondensen framgår att domstolen skickat överklagandena till kommunen genom en underrättelse per e-post den 10 oktober 2022, men att denna kommit i retur till domstolen. Domstolen har då i stället skickat handlingarna genom Outlook till kommunen, vilket även framgår av ett loggutdrag som mark- och miljödomstolen skickat till kommunen. Något e-postmeddelande med de aktuella handlingarna har inte mottagits av kommunen.

Kommunen har gett in ett utdrag från kommunens logg utvisande alla inkommande e-postmeddelanden från domänen ”@dom.se” till alla e-postadresser i kommunen mellan datumen 9–12 oktober 2022.

Mark- och miljödomstolen har anmodats att redogöra för kommunikeringen i målet och inkomma med det loggutdrag som omnämns i e-postkorrespondens den 8 och 12 december 2022 med kommunen. Mark- och miljödomstolen har i yttrande uppgett följande. Mark- och miljödomstolen har den 10 oktober 2022 skickat över en underrättelse till kommunen och gett kommunen tillfälle att yttra sig över de överklaganden som kommit in i målet. Utskicket, som skickades från domstolens målhanterings-system Vera, var dock för stort och kom därför i retur. Domstolen valde då att skicka handlingarna manuellt via Outlook. Detta utskick kom inte i retur. Domstolen delger normalt sett inte underrättelser till kommuner eller myndigheter.

Mark- och miljödomstolen har även inkommit med en kopia av loggutdraget.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2023-06-13)

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Skälen för beslutet

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Vid handläggningen av mål som har överklagats till mark- och miljödomstol tillämpas, om inte annat föreskrivs, lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Om det i ärendet finns en motpart ska domstolen ge denne tillfälle att svara inom en viss tid med upplysning om att ärendet kan komma att avgöras även om det inte kommer in något svar till domstolen (15 § första stycket ärendelagen). Denna regel gäller dock inte om det saknas anledning att anta att ärendet till någon del kommer att avgöras till motpartens nackdel eller om motparten är först beslutande förvaltningsmyndighet i ärendet och det är onödigt att myndigheten ges tillfälle att svara (15 § andra stycket ärendelagen). Ett ärende får inte avgöras utan att den som är part har fått kännedom om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än parten och parten har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Detta behöver inte tillämpas om parten är först beslutande förvaltningsmyndighet i ärendet och det bedöms onödigt att denna fått kännedom om uppgiften (22 § ärendelagen). Delgivning av en handling ska ske om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske. I övrigt bör delgivning användas endast om det behövs med hänsyn till omständigheterna. (46 § ärendelagen.)

I detta fall var det kommunfullmäktige som fattade beslut om att anta detaljplanen. Kommunfullmäktige är en beslutande kommunal församling som inte utgör en

förvaltningsmyndighet enligt 1 kap. 8 § regeringsformen. Av 5 kap. 2 § andra stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar framgår vidare att det är kommunen som är den enskildes motpart i mål om planer enligt plan- och bygglagen (2010:900). Möjligheten enligt 15 § ärendelagen att underlåta att skicka ett svarsföreläggande till den först beslutande förvaltningsmyndigheten såsom motpart är därför inte tillämpligt.

Mark- och miljödomstolen har upplyst om att delgivning normalt inte sker vid underrättelser till kommuner eller myndigheter. I de fall en svarsskrift inte kommer in behöver då domstolen, för att säkerställa att även en sådan motpart fått tillfälle att yttra sig över en överklagandeskrift enligt vad som anges i 15 § ärendelagen, på annat sätt försäkra sig om att underrättelsen har kommit fram.

I detta fall har kommunen anfört att den inte fick del av de aktuella överklagandena innan mark- och miljödomstolen avgjorde målet och därigenom upphävde kommunens beslut om att anta detaljplanen. Enligt Mark- och miljööverdomstolen är omständigheterna sådana att kommunens uppgift att dessa handlingar inte kom fram får godtas.

Eftersom mark- och miljödomstolen upphävde kommunens beslut utan att först ge kommunen tillfälle att svara på överklagandena i målet har domstolen inte fullgjort sin kommuniceringsskyldighet enligt 15 § ärendelagen. Detta förfarandefel utgör ett rättegångsfel.

Det saknas bestämmelser i ärendelagen om när ett rättegångsfel ska leda till att en högre domstol återförvisar målet till en lägre instans. Det bör dock finnas utrymme att tillämpa rättegångsbalkens regler om återförvisning av tvistemål analogt (se prop. 1995/96:115 s. 122 samt Fitger m.fl., Lagen om domstolsärenden, [2022, version 3C, JUNO], kommentaren till 27 §, under rubriken Beslut om återförvisning).

Enligt 50 kap. 28 § rättegångsbalken får en hovrätt undanröja en tingsrätts dom om det vid tingsrätten har förekommit andra fel i rättegången än domvilla enligt 59 kap. 1 § första stycket 1–3 rättegångsbalken eller domarjäv. Domen får dock endast undanröjas om felet kan antas ha inverkat på målets utgång och inte utan väsentlig olägenhet kan

avhjälpas i hovrätten. Om det inte är uppenbart obehövt ska parterna få tillfälle att yttra sig i frågan om undanröjande.

Mark- och miljödomstolens bristande kommunikering får anses utgöra ett sådant rättegångsfel som kan antas ha inverkat på målets utgång. Felet kan inte utan väsentlig olägenhet avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen. Det får i detta fall anses uppenbart obehövt att ge motparterna tillfälle att yttra sig i frågan om undanröjande och återförvisning (jfr Mark- och miljööverdomstolens avgöranden den 19 juni 2018 i mål nr P 2678-18 och den 24 oktober 2018 i mål nr 8729-18). Mark- och miljödomstolens avgörande ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:912) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Elin Haubitz Man
Protokollet uppvisat/